

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericicească -- Apare în fiecare Sâmbătă

„Mergând... botezați!

Gazetele au publicat o decizie a Ministerului Cultelor, cuprinzând măsuri de excepțională gravitate, într-o materie cât se poate de delicată. Iată textul integral al deciziei:

„1. Incetarea subvențiilor acordate cultului mozaic.

2. Un ordin formal adresat slujitorilor altarului creștin de a nu oficia în viitor Sfânta taină a Botezului pentru mozaici. Această dispoziție este impusă de rațiuni superioare de stat și privește nu numai slujitorii cultului ortodox ci și reprezentanții celorlalte culte creștine din cuprinsul statului român.

3. Interdicția formală a participării preoților în comitete de administrație, retribuit sau onorific. Este interzisă acceptarea funcțiilor de director sau casier în comitetele de conducere ale asociațiilor care au alt caracter decât pur spiritual, cultural sau caritativ.

Ministerul declară că orice acțiune în afara altarului constituie un prejudiciu înaltei misiuni: crearea și menținerea sufletului națiunii, ce incumbă în primul loc slujitorilor altarului“.

Intâia din aceste dispoziții nu ne privește. E treaba Statului. Celelalte două însă sună tuturor. Reglementează chestiuni principale și esențiale, de natură strict bisericicească.

Așa, în ce privește botezarea celor necreștini. — Biserica are poruncă formală dela Mântuitorul să învețe și să încreștineze prin taina botezului toate neamurile pământului. Acel „mergând învățați toate popoarele, botezându-i...“, dela Matei 28, 19. este însași legea de viață a Bisericii, constituind, în același timp, și un drept fundamental, imprescriptibil al ei. Pe această chestiune, Biserica lui Hristos nu poate face tranșă, nici de principiu și nici măcar de oportunitate vremelnică, fără a deceda dela menirea și misiunea sa. — De altfel, și Constituția „Regele Carol II“, în art. 10, prevede limpede și categoric „libertatea de conștiință“ a cetățenilor; iar „Legea pentru regimul general al cultelor“ are dispoziții amănunțite care reglementează trecerea dela un cult la altul.

În ce privește excluderea preoților din consiliile de administrație de orice fel, este o măsură care are nevoie de o seamă de precizări și privitor la care trebuie căutat neapărat acordul cu Biserica. Canoanele prevăd ele o serie întreagă de incompatibilități pentru slujitorii altarelor, care nu trebuie să fie amestecați prea mult în târboiul afacerilor lumesti. Este sigur că Biserica nu ar fi fost streină de unele precizări în această materie, pe care curgerea vremii și schimbările vieții economice-sociale le-a făcut necesare. Dar principial: dreptul de a reglementa această problemă este al Bisericii.

Aceste considerațiuni, pe care le cunoaște fără îndoială și On. Minister al Cultelor tot așa de bine ca și noi, ne fac să credem că

Grofii vreau pământ

(*) Umblăm, de câțiva ani, la școala tăcerii. Nu ne strică. Fiindcă prea suntem limbuți din cale afară. Oricât ne-au învățat părinții, de-alungul veacurilor, că „tăcerea-i ca mierea“, noi ne-am îndrăgostit de vorbărie. Bârfim și pâlăvrăgim ca particulari, iar în viața publică avem cultul retorismului ajuns măsurătoare de valori.

Păgubitoare în vremuri liniștite, această frivolă pierdere de vreme se transformă în adevărată crimă națională în ceasuri de restricție și primejdii ca cele de acum. Fiindcă acum văzduhul e plin de urechi ce pândesc fiecare sunet, și fiecare vorbă nesocotită prinsă de dușmanii ce stau la pândă se poate preface în pumnal ce se implântă în trupul neamului. E bine deci să ne cântărim cuvintele și să punem pază gurii noastre. Să fim prudenți mai ales în chestiunile delicate dela ordinea zilei, pe care toți le discută și nimenea nu le cunoaște. Fantesia ignorantă, alimentată cu informațiile tendențioase ale adversarilor, produce cantități imense de svonuri, cu atât mai captivante cu cât sunt mai absurde. Rezultatul nu poate fi decât zăpăcirea minților și slăbirea voințelor care trebuie să rămână cu atât mai lucide și mai viguroase cu cât primejdiile sunt mai mari.

Sunt însă lucruri pe care trebuie să le spunem, și sunt probleme în cari trebuie să vorbim. Nu numai ca singuratici. Nu numai la masă și pe stradă. Ci pretutindeni. În toate gazetele. La toate întrunirile cari se țin ori ar trebui să se țină. În toate orașele și în fiecare cătun. Să vorbim răspicat și tare, să răsune munții și văile toate. Și glasul nostru să sguduie văzduhul și cerul Europei. Să audă toți ce spunem, prieteni și dușmani. Toți cei cari stau gata să-și înfigă ghiarele în trupul țării noastre, ca și aceia cari fac pe îmblânzitorii paserilor de pradă și, pentru a le împăca, par gata a le arunca bucăți din trupul nostru sfâșiat.

ziarele s'au pripit cu publicarea unui text care nu avea încă forma și formele definitive. Pentru că Biserica, prin învățătura și activitatea sa, este susținătoare de Stat și nu există „rațiuni superioare de stat“ care să poată justifica răsturnarea dreptului ei fundamental. Aceasta cu atât mai puțin când însași decizia discutată recunoaște că „crearea și menținerea sufletului națiunii“ este o „misiune ce incumbă în prim loc slujitorilor altarului“. — Pentru aceste motive credem că e vorba de o neînțelegere. Renunțăm deci la alte comentarii, așteptând clarificarea ei.

E bine, e firesc, e necesar: să ne strigăm dreptatea în largul lumii, cu putere sguđuitoare. Să dăm drumul conștiinței românești, să-și spună gândul și vrerile. Ca să aflu toți cei cari răstălmăcesc prudența noastră, omenia noastră, bunătatea noastră, că la temeiul calmului și liniștei noastre nu-i ceea ce doresc și ceea ce mințesc ei în fața lumii care nu ne cunoaște. Nu. Nici teamă, nici aplicare de a mai „ceda“ din drepturile și din hotarele noastre. Nu. Ci suntem toți una, într'un gând și o vrere: să apărăm cu prețul vieții ceea ce avem pe bună și sfântă dreptate. Să ne apărăm limba și legea, libertatea și moșia părintească.

Adevăruri și realități elementare. Se înțeleg de sine. Totuși e necesar să se spună cu glas mare.

Fiindcă tot mai sunt vecini cari nu le înțeleg și, neînțelegându-le, se îmbată cu himere. Vreau să întorcă apele dreptății și ale istoriei îndărăt. Grofii, ale căror moșii România le-a împărțit țaranilor, români și maghiari deopotrivă, nu se astâmpără. Iși vreau latifundiile îndărăt. Ca să facă iar iobagi din cetățenii stăpâni pe care i-am creiat noi. Acesta-i marele dor ascuns, acesta-i visul tănuit care agită formidabila propagandă revizionistă ce tinde la surparea hotarelor noastre.

Cu ce drept? Pe ce temei? — Nici unul. Dreptatea este întreagă a noastră. Și istorică, și etnică, și economică, și politică. Totuși lumea dinafară pare a-i asculta. Ii căinează de milă; vrea să le facă lor „dreptate.“ Cum e cu puțință această aberație?

Simplu: ei au strigat și au țipat și s'au văietat mereu, neîntrerupt, ziua și noaptea, an după an, tot mai tare, tot mai periculos, tot mai arogant. Argumente n'au dat, fiindcă nu există. Ci au afirmat și au pretins. — Iară noi am tăcut...

Puși în această situație revoltătoare, nu mai putem continua politica tăcerii. Ci trebuie să răspundem nebunului — vorba Scripturii — după nebunia lui. Pe tonul pe care-l înțelege. Să știe că tot cel ce vrea pământ dela noi, să nu-l ceară dela alții, ci să vină să și-l ia. Il așteptăm!

Iar aceia cari, cu nobilul gând de a salva pacea acolo unde se mai poate, ar încerca să ne înduplece la tranșă, să aflu că sunt drepturi și valori care nu se târguesc. Nu poate exista pace împotriva dreptății. Tot cel ce-și asumă rolul de arbitru trebuie să fie drept și obiectiv. De aceea trebuie să caute adevărul. Nu din lacrimile de crocodil al grofilor care-și plâng iobagii și latifundiile. Ci să poftescă aci la fața locului; să

calce din sat în sat glia jinduită, să vadă țara Oașului, și Bihorul și Aradul cu cei mai minunați români ce cresc pe lumea asta. Apoi, numai după aceea, să-și facă opinia și să-și dea verdictul.

Iar noi, orice ar fi, să deschidem zăgăzurile artificiale și să dăm drumul sufletului românesc să se arate liber și spontan. Toate durerile și necazurile veacurilor de robie, toate nedreptățile ce ni se fac în aceste zile de urgie, vor porni tumultuoase ca apele primăverii și se vor aduna toate în fluviul entusiasmului românesc nebiruit și irezistibil!

Acesta va fi răspunsul nostru la campania de ură și de mistificare pe care o duc alții împotriva noastră. Așa se vor deschide ochii Europei, care va trebui să vadă realitatea simplă și limpede: că Ardealul este românesc; popor, pământ, țară românească!

Pentru frații Basarabeni și Bucovineni. Cu neamul împreună, plânge Biserica noastră întreagă. Lacrimi de suferință, nu de desnădejde, de curățire și întărire creștinească, din care neamul va trebui să iasă mai întărit de cum a fost. Acest suflet înnoit trebuie să se arate în fapte imediate și concrete, de ajutorare frățească a celor ce, isgoniți dela vetrele lor părintești, au ajuns fugari și rătăcitori în propria lor țară. — Acesta este sensul emoționantei pastorale pe care o adresează clerului și poporului său **P. S. S. Iuliu** al Clujului și Gherlei.

„Cuvântul este neputincios — scrie Inaltul Ierarh — pentru durerea fără margini căzută asupra noastră. Intreagă, negrăită a coborât în sufletele noastre, umplându-le de jale fără nume. — Acolo în sufletele noastre cernite să plângem, nu spre moarte ci spre viață. Durerea grea să nască viață, mai luminată, mai curată, mai puternică...”

Sufletul nu se poate ucide, sufletul nu moare. Durerea îl curăță, îl spală, îl oțelește, îi crește puterea vieții. *Il renaște.* — In această fulgerătoare încercare să primenim sufletul cu lacrimile pocăinței. Lacrimile bucuriei întoarse în lacrimi de durere, să spele

toată necurăția, ce s'ar fi așezat asupra sufletelor nerecunoscătoare a darului lui Dumnezeu și să le renască la nouă putere de viață. Să ne întristăm, dară nu ca ceice n'au nădejde...

Puterea suferinței să ne strângă pe toți într'o desăvârșită unire: un suflet nebiruit în *deplină unire.* — Mai pe sus de toate *dragostea de frate* care lucrează minuni. Cu acest suflet renăscut să muncim și să jertfim. Credință în Dumnezeu, muncă și jertfă, aceasta a fost legea părinților, moși, strămoșilor noștri, care i-a dus la biruință. Ea să ne stăpânească și pentru viitor. In plinirea ei toată nădejdea noastră. — *Faptele*, frații mei și iubii mei fii credincioși, faptele. Ele dau suflet vieții. Suflet nebiruit...”

Pe aceste considerațiuni se întemeiază chemarea stăruitoare, ca toți preoții să înceapă imediat o *mare acțiune de ajutorare*, la care să contribuie toți credincioșii după puteri, să contribuie și parohiile și filiile din averea lor. Prin aceasta vom arăta încă o dată „solidaritatea deplină și unitatea desăvârșită a sufletului unui neam întreg”. In fruntea donatorilor se înscrie însuși P. S. Sa, cu un dar de 10.000 Lei.

Solemnitatea dela Oradea

Consacrarea intru episcop a P. S. Sale
Dr. IOAN SUCIU

Sâmbătă, la sărbătoarea sfântului și măritului proroc Ilie, a fost praznic luminat în Biserica noastră din Oradea. In frumoasa catedrală de acolo a primit darul arhieriei, — prin punerea mânilor Preasfințiților Ep. *Valeriu Traian Frențiu*, *Iuliu Hossu* și *Ioan Bălan* — Păr. **Dr. Ioan Suci**, numit titular al *Moglenei* și desemnat nuxiliar al P. S. Valeriu Traian.

Slujba consacării — a zecea de acest fel săvârșită acolo în cei 163 ani de când există eparhia — a fost de o strălucită și rară solemnitate. Asistența în odăjdii pompoase, corul cu orchestră al Păr. Hubic, cuvântările impresionante care s'au rostit, publicul ales care a ticsit până la ultimul loc toate

colțurile impunătoare biserici: toate au marcat importanța deosebită a momentului sărbătorit, care dă eparhiei de Oradea pe al treilea episcop auxiliar ce i-a avut în cursul vremii.

După rugăciunea amvonului, P. S. *Valeriu Traian* a rostit o simțită cuvântare, cu care primește și binecuvintează pe noul său tovarăș de apostolat. — Mai întâi, I. P. S. Sa face o privire istorică, arătând cum în primii 77 ani dela unire episcopii noștri se hirotoneau în străini, iar apoi, în cei 163 ani de când există eparhia, 10 arhieriei au fost consacrați în această sfântă catedrală. (Intre ei, și cei dintâi doi mitropoliți: Șuluțiu și Vancea). Episcopi auxiliari Oradea a mai avut pe *Meletie* (1748—1775) care, ca vicar pentru români al episcopului latin, a pregătit înființarea eparhiei românești; apoi în vremile noastre pe *Florian Stan*. — După aceasta, Arhierieul continuă astfel:

„Marele Apostol al neamurilor, Sf. Pavel in epistola cea dintâi către Timotei scrie: „Adevărat e cuvântul, de dorește cineva episcopia, bun lucru dorește” (I. Tim. 3, 1); și aievea e adevărat, dar nu pentru că un Episcop ar avea aci pe pământ o viață mai liniștită și mai plăcută, dincontra pentru că are ocaziune să exerciteze mai mult virtuțile, mai ales ale răbdării, blândeții și umilinții, purtând toate sarcinile, toate neplăcerile și neajunsurile cu seninătate și răbdare. De aceea ne zice Sf. Apostol Iacob în Apostolul ce s'a cetit astăzi: „Iată fericim pe cei ce au răbdat. Răbdarea lui Iov ați auzit și sfârșitul Domnului ați văzut, căci mult milostiv și îndurat este Domnul” (Iacob 5, 11). Parafulgerul nu se așază pe vârful turnului ca dela locul cel mai înalt să se vadă capul lui aurit strălucind cât mai departe, ci când vine vreo vijelie să prindă fulgerile și așa să apere biserica de a fi vătămată sau distrusă. Așa și „Arhierieul, carele se ia dintre oameni pentru oameni se pune spre cele ce sunt către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate; să poată pătimi dimpreună cu cei ce nu știu, și cu cei ce rătăcesc”. (Evr. 5, 1—2).

o o Poiza „Unirii” o o

Evangelhia săracului și preotul

— O prăpastie în care trebuie să privim —

4) de pr. I. Miclea

Preotul e părinte al sufletelor; grija în ce privește sufletele trebuie să fie atât de mare, pe cât e de mare valoarea sufletelor. Inșă, oare în ce privește lipsurile materiale preotul n'are datorința să le sară într'ajutor? Sufletul aci pe pământ este în unire personală și esențială cu trupul; cine va crede că poate pescui suflete desinteresându-se de necazurile trupului, se înșală amar. Isus Hristos ne este pildă: prin vindecarea celor văzute, cucerește imponderabilul sufletesc. Preotul, în mod indirect, acționează asupra sufletului ori de câteori șterge o lacrimă, satură, îmbracă și adăpostește pe fiii săi

E un adevăr elementar, care însă se ignorează consecvent în viața practică: nu sunt credincioșii pentru preot sau pentru biserică; persoana omenească este aservită numai lui Dumnezeu, ci: „Precum Fiul omului n'a venit să i-se slujească, ci el să slujească și să-și dea chiar viața răscumpărare pentru mulți”, tot așa preotul și biserică sunt așezați în slujba credincioșilor și în mod deosebit în serviciul săracilor, fiindcă ei sunt de obicei în necesități mai grave și urgente.

Admitem că preoții români, căsătoriți și cu familie, chiar fără voia lor trebuie să se gândească la ziua de mâine cel puțin a familiei; admitem că date fiind condițiile actuale de viață nu poate să se lapede în mod evarghelic de avere, fiindcă trăiește într'o lume quasi materializată. Totuși, chiar dacă am închide ochii în fața faptului că sunt preoți mari proprietari, arendași, negustori, bancheri, în consilii de administrație — lucru absolut anti-evarghelic — nu putem nici cum scoate pe preot de sub o obligație, care cel puțin în logica Evangheliei, chiar dacă nu și în cea omenească, are anterioritate față de cult și pietate; *nu este putere pe pământ și nici în cer care să-l dispenseze de mila efectivă față de cei săraci, de serviciul sacru ce dator este să-l presteze acestora.*

Ca să dovedim acest lucru vom aduce numai câteva exemple, dintre cele mai convingătoare.

„Dumnezeu poruncește ca slujba lui să fie întreruptă, ca să se restabilească caritatea” (Bossuet). „Voi trebuie uneori — zice S. Francisc de Sales — să lăsați slujba lui Dumnezeu pentru a o preferi pe aceea a aproapelui.” „Domnul Vincențiu de Paul” cum era numit, zice: „Primatul carității va trebui totdeauna să fie respectat, chiar dacă ar trebui să se renunțe pentru aceasta la cele mai importante observanțe religioase” (Règles Communnes).

Acelaș sfânt Vincențiu: „*Ingrijirea aproapelui fiind stabilită de însuși Dumnezeu, practica de Domnul nostru Hristos; obligația la Liturghie nefiind decât o instituție a Bisericii*” (Oeuvres Complètes X, 671). mila față de cei săraci, ajutorarea lor, nu poate fi înlocuită cu nimic; nici cu rugăciune, nici cu meditație, nici chiar cu sf. Liturghie. Și, fiindcă Evanghelia nu scutște pe nimeni de *legea milii*, cum îi va scuti oare pe cei ce o predică altora? Cerșitorii, orfanii, văduvele, neputincioșii, cei părăsiți și bolnavii formează garda de onoare a Casei lui Hristos; iar preotul este rânduit în slujba acestora. Servitorul celor săraci, razimul și mângăierea lor. Prietenia dintre Hristos și preot se manifestă în mod văzut prin prietenia lui cu săracii. Nu există preot, oricât de sărac ar fi, să nu-și împartă — nu averea sa prisositoare, sau aceea care-i susține poziția socială — ci bucurătura ultimă atunci când ostenit de cale, gol, flămând și însetat, i-ar cere-o Hristos. Cât s'ar simți de fericit acel preot care ar avea prilejul să doarmă pe scândură numai să se odihnească bine Hristos în casa lui. Și nu mă gândesc ca acest preot să fie numai decât bogat; aceasta o poate face orice preot sărac.

Ori, noi așa spuneam — că cerșitorul care vizitează cu vreme și fără vreme, zdrențos flămând și desculț, Cerșitorul fără nume, care tremură de rușine și de frică, cu mâna dubită

Astăzi, în această zi de mare însemnătate și prețioasă pentru Preasfinția Ta, doresc Eparhiei noastre și credincioșilor din această Eparhie să Te aibă de povățuitor cu cuvântul și pilda vieții, cât timp l-au avut credincioșii din Efez pe cel mai tânăr și cel mai iubit Apostol al lui Isus, al cărui nume îl porți, și până când slăbit de bătrânețe ca și el în loc de predică nu vei putea zice decât: „Fiilor, iubiți-vă unul pe altul“. Iar Preasfinției Tale îți doresc să fii sobru și tare ca Sf. Ioan Botezătorul despre care însuși Isus a zis: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? Au trestie clătită de vânt? Au om îmbrăcat în haine moi? Dar ce ați ieșit să vedeți? Proroc? Adevăr grăesc vouă și mai mult decât proroc... nu s'a sculat între cei născuți... mai mare decât Ioan Botezătorul“ (Mat. II, 7—11). Să ai gură de aur, când propovăduiești cuvântul adevărului ca Sf. Ioan Crisostomul, iar pe terenul apostoliei să ai succesul sfântului Paroh din Ars Ioan Vianney. Și pe toți sfinții și oamenii mari cari au purtat numele de Ioan să-i întreci în sfințenie și virtuți și să fii „povățuitor al orbilor, lumină a celor întru întunec, învățător al celor nepricepuți, dascăl al pruncilor, luminător în lume; pentruca învrednind sufletul celor ce ți se vor încredința întru această viață, să stai nerușinat înaintea scaunului dumnezeesc și să dobândești plata cea mare, gătită celor ce s'au ostenit pentru vestirea Evangheliei Sale“. De aceea cu Sf. Pavel îți zic: „Tu dară întărește-te în darul cel întru Isus Hristos și cele ce ai auzit dela mine acestea le încredințează la oameni credincioși, cari vor fi în stare a învăța și pe alții. Pătmește ca un bun ostaș al lui Isus Hristos. Nimenea, ostaș fiind, nu se amestecă în lucruri lumești, ca să placă celui ce l-a luat. Și deși luptă cineva, nu se încununează, de nu se va lupta după lege“ (II. Tim. 2, 1—6). Iar cu verhovnicul SS. Apostoli zic: „Pe preoții cei dintre voi rogu-i, ca unul ce sunt și eu preot și mărturisitor a patimilor lui Cristos și a mării ce va să se arete părtaș: pașteți turma lui Dumnezeu cea dintre voi, priveghind, nu de silă ci cu voia și după Dumnezeu; nici cu agoniseli nedrepte, ci cu bunăvoință; nici ca și cum ați stăpâni partea

voastră, ci pildă făcându-vă turmei. Și când se va arăta mai marele păstorilor, veți lua cununa cea neveștejită a mării. Așisderea și voi tinerilor, plecați-vă preoților. Toți unul altuia plecându-vă, smerenie să arătați, căci Dumnezeu trufașilor le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă dar. Drept aceea smeriți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca el să vă înalțe în vremea cercetării, toată grija voastră aruncând spre dânsul, căci acela îngrijește de voi. Fiți trezi, privegheați pentruca potrivnicul vostru, diavolul, umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită. Stați împotrivă tari în credință, știind că aceleași patimi le îndură frații voștri din lume. Iară Dumnezeu a tot darul, carele ne-a chemat spre mărirea sa cea veșnică prin Isus Hristos, pe voi cari ați primit puțin, însuși vă va face desăvârșiți, vă va da putere, vă va întări, vă va întemeia. Aceluia mărirea și stăpânirea în vecii vecilor. Amin. (I. Petru 5, 1—11).

Emoționat a răspuns *episcopul consacrat*, într'o cuvântare plină de foc apostolic, arătând sentimentele înalte cu care primește marele dar care este o mare cruce și povară, felul cum se va strădui, cu ajutorul Domnului, să-și împlinească chemarea de care a fost învrednicit. (Acest întâi cuvânt arhieresc al P. S. Ioan Suciul îl vom publica în numărul viitor al „Unirii.“)

După sfânta slujbă, au urmat *recepții* la castelul episcopal. Reprezentanți ai bisericii și ai diferitelor asociații, au ținut să prezinte felicitări călduroase noului arhieru: Păr. prepozit dela Oradea *Augustin Maghiar*; Păr. *Ludovic Vida* vicarul dela Baia-Mare; Păr. canonic *Iuliu Maior* dela Blaj a dus urările I. P. S. Sale Păr. mitropolit, ale capitulului mitropolitan, precum și ale foștilor colegi de școală ai sărbătoritului, dintre cari un grup de 9 au fost prezenți la solemnitate; P. C. *Dr. Gh. Fireza S. I.*; P. C. *Leon Man*; Soc. „*Sf. Nichita*“ a preoților celibi l-a felicitat prin rostul P. S. *Ioan* al Lugojului; protop. *Dr. Hetco* în numele Beiușenilor; apoi rând pe rând toate autoritățile locale, civile și militare. — Tuturora le-a răspuns, potrivit și ales, sărbătoritul.

Blajul a fost reprezentat la rara solemnitate prin Păr. canonic *Iuliu Maior* și Dr. *Leon Sârbu*, prof. *Liviu Chinezu*, și prof. de liceu *N. Comșa*, *I. Vultur* și *P. Bârlea*, acești patru din urmă foști colegi de școală cu noul arhieru.

Simțind și împărțind cu drag toate bunele urări ce s'au exprimat harnicului, zelosului și talentatului nou urmaș al apostolilor, — cu tot regretul de a trebui să vedem plecând din Blaj o inimoasă putere de muncă și o mare nădejde — rugăm pe Dumnezeu să-i hărăzească viață lungă și sănătate deplină, ca să-și poată da Sionului pe care-l iubește tot aurul sufletului, primit din belșug dela Domnul. — Intru mulți ani Stăpâne!

„**La Basarabia Romena.**“ Sub acest titlu a publicat, în „*La Rassegna Italo-Romana*“ din Milano (Nr. 11 din 1930), cunoscutul profesor dela universitatea de acolo d. *Gino Lupi* un articol deosebit de temeinic despre Basarabia noastră. Scris acum un deceniu, de un om de știință a cărui obiectivitate și sinceritate nu poate fi contestată, precum nici informația răsturnată, articolul capătă nu numai valoarea unui document de mare preț, ci constituie și un izvor de nădejde nouă pentru inimile românești profund îndurerate de nedreptatea ce ni s'a făcut, răpindu-ni-se iarăși acest străvechi pământ moldovenesc. Vitalitatea pe care o admiră cu atâta dreptate ilustrul profesor dela Milano a rămas întregă; ea va mântui încă odată pe frații noștri basarabeni, pe care nici noua robie nu-i va putea frânge, cum nu i-au putut desrădăcina furtunile veacurilor apuse. — Iată câteva fragmente din acest articol, pe care le reține, în text italian, „*Neamul Românesc*“ din 27—7—40:

„In puține țări vom găsi exemplul puterii de rezistență de nesecat pe care o are o rasă, ca tocmai în Basarabia. Așezată între regiunea carpatică și vastul șes sarmatic, Basarabia a fost în toate vremile drumul pentru toate popoarele năvălitoare. Pe aici au trecut Goții, Hunii, Bulgarii, Ungurii, apoi Turcii și Tătarii, și în urmă aici s'a așezat în chip statornic imperiul moscovit. Dar, în ciuda tuturor

de boală și murdărie, Cerșitorul care-și poartă în spinare mizeria fără revoltă — ca odinioară Stăpânul pe drumul Calvarului — este cea mai vizibilă dintre imaginile lui Hristos printre noi. Preoții lui trebuie să știe: „Intru-cât ați făcut unuia dintre acești frați mai mici ai mei, mie mi-ați făcut.“

Să dea Dumnezeu ca rândurile acestea să fie de prisos pentru cea mai mare parte dintre preoți.

Atunci însă, când contrar celui mai mare gând al lui Hristos, slujitorii săracilor — preoții — nu numai că nu le răspund la mâna întinsă ca mâna întinsă și deschisă, ci cu pumnul strâns și cu fața crispată de mânie; când se găsesse „apostoli“ de ai Marelui Cerșitor, care pălmuiesc aceste icoane chinuite și însângerate ale lui Hristos; când acești călăi ai săracului repetă scena zguduitoare din pretoriul lui Pilat, cu frații lui Hristos, atunci credem că nu este suficientă penița și cerneala pentru a-i smulge din crimă; spre acest scop ar fi de lipsă trîmbițele judecării din urmă, catalismul universului și toate prăbușirile cosmice — poate numai aceste le-ar deschide ochii să vadă că pălmuiesc pe Hristos în cei săraci; chiar ei cari sunt rânduși spre a le spăla picioarele. Dacă Domnul alungă dela sine pe cei ce nu-l hrănesc, adapă, sau im-

bracă — cu vorbe de tunet: „*Mergeți dela mine blăstâmaților în focul de veci...*“ atunci cu ce vorbe îi va primi, când se vor prezenta în fața lui, aceia dintre ucenicii lui cari și-au ridicat mâna asupra acelora pe care El îi protejează?!

Poate veți zice că sunt cazuri de tot rari, ori că nici nu sunt reale. În amândouă ipotezele — dată fiind gravitatea problemei, e bine s'o privim în față. Da, sunt cazuri rari; însă e grozav că sunt.

Mai dese sunt acele cazuri când săracul — ce-i drept nu-i palmuit, nici rușinat, to ușă nu este miluit, ci lăsat să plece cu încă un abis de ură și umilință — cu o osândă pentru sine — și cu două osânde pentru preot. Gândiți-vă numai: Chipul lui Hristos flămând, preotul scaldat în belșug; însetat, preotul prea adăpat; gol — preotul înzorzonat și parfumat; părăsit — iar preotul în cea mai bună societate. Ce ironie la adresa lui Hristos! Când se știe că săracii sunt lumina ochilor lui Hristos și că-i preferă oricui, punându-i înaintea oricărui obligații pastorale; când se știe că-i iubește mai tare decât tămăia, luminile, icoanele aurite și hainele de mătase cu fir. Pentru săraci datorii suntem să facem totul. Câteva pilde vor ilustra în chip magistral acest gând. *Sf. Ambrosie* pentru a veni în ajutorul celor

nevoiași cari se refugiaseră în urma năvălirii Goților — ne mai având nici un ban, a spart casele de aur și de argint din biserică și le-a transformat în lingouri ca să le împartă săracilor. Celor cari i-au reproșat această dărnicie le-a răspuns: „*Trebuie să pierdem sufletele pentru a păzi un pic de aur? Dacă Biserica are aur, nu e pentru a-l păstra, ci pentru a veni în ajutorul săracilor. Apostolii n'au avut aur când i-a trimis Isus și nici nu și-au fondat bisericile cu aur.*“¹⁾ *Sf. Francisc de Sales* zicea, că oricând e gata să ia tărâncopul și să dărâme biserică, dacă altfel nu poate ajuta pe cei ce sunt în mizerie. Căci sunt mai de preț bisericile cele vii decât cele de piatră. *Sfântul Sărăcici* sfinte, neavând cu ce să ajute pe o femeie săracă, nu o lasă să plece cu mâna goală, ci ia „*Noul Testament*“ din care slujiau și-l dă femeii, zicând: „*Sunt sigur că Dumnezeu este mai mulțumit de noi dacă venim în ajutorul mamelor noastre, decât să ne vadă că păstrăm Cartea sa și le concediem fără a le fi ajutat.*“²⁾

¹⁾ A. Bessières: *L'Evangile du Chef*. Spes. p. 67.

²⁾ Joh. Joergensen: *Saint François d'Assise*, p. 412.

(Va urma).

Ia seama ce vorbești și unde vorbești.

acestor fapte, rassa băstinașă daco-română a rămas legată de glia sa, cu forța disperării care merge până la neverosimil... Continuând drumul mai departe spre nordul provinciei, în regiunea, în parte cultivată în parte împădurită, dintre Prut și Nistru, găsim sate românești care se succed fără nici o întrerupere de continuitate. Și nu e vorba de coloniști, ori de emigrați veniți aici de puține decenii, ci de o rassa veche, de nume străvechi moștenite din moși strămoși, amintind vechile vremuri ale voevozilor Moldoveni... Și râuri, și văi, și coline, toate amintesc veacuri de lupte împotriva polonezilor, împotriva tătarilor, împotriva turcilor, aproape niciodată însă cu Rușii cari până acum un veac se poate spune că n'au avut aproape nici un contact direct cu Românii..."

Așa judecă alții. Așa știm și simțim noi. Și credem tare că Basarabia nu va rămâne prea mult sub jug străin.

Tot disciplina seminarială

de Pr. Leon I. Sârbu

La menținerea disciplinei în Seminar contribuie în măsură largă așa numiții „ductori“, dacă-s aleși cum trebuie. „Ductorii“ sau „*Prefetti di Camerata*“ cum sunt numiți în *Enchir. Cleric.*, cărora li s'a încredințat supravegherea celorlalți clerici, pot să deprindă și deprind asupra acestora o influență puternică și, uneori, decisivă. Criteriul de alegere al „ductorilor“ care ține cont mai ales de calitățile intelectuale, ni se pare cât se poate de greșit. Pentru că ce folos că cineva „e mai bun la studii“ și „mai desghețat“ ca ceilalți, dacă în realitate e neascultător, dătător de sminteală și... poate în vorbă și purtare lipsit de orice scrupul de conștiință. La alegerea lor trebuie să se țină seamă de calitățile intelectuale și morale, dar mai ales de cele morale. — În ce privește condica „ductorilor“ ni se pare sistem nepotrivit, care nu face. Căci la ce alta poate fi bună, decât să fie terorizați alții, cu amenințarea copilărească și chiar ridicolă, că „te bag în condică și te duc la prefectu.“ — Și subsemnatul a fost ductor la *Sf. Atanasie*, dar niciodată n'am auzit de așa ceva. Și disciplina totuși s'a păstrat mai bine ca în Seminarele noastre, cu așa numita condică.

Menținerea spiritului de disciplină se asigură și prin aceea, că se dă leviților o hrană corespunzătoare. E în deobște cunoscută zicala: „Buona cucina, buona disciplina“; adică: dacă-i bună, corespunzătoare alimentația, disciplina încă va fi bună, pentru că în acest caz clericii sunt gata să o țină bucuroși. Alimentația corespunzătoare e și altfel necesară în orice Seminar, pentru că de obicei cei mai mulți clerici sunt în plină desvoltare fizică, și de altă parte toți trebuie să muncească cu stăruință la câștigarea științei sacre și la însușirea virtuților clericale. Toate acestea consumă puterile trupești și de aceea trebuie o alimentație corespunzătoare. Altfel îi trimitem bolnavi în via Domnului și incapabili de a munci cum se așteaptă.

La menținerea spiritului de disciplină contribuie mai ales exemplul personal al marilor (vezi: *Gibbons*, în *L'ambassadeur du Christ*). Mai ales dacă-i însoțesc pe leviți la masă, la rugăciuni și în recreație. În acest caz dâșii nu spun clericilor: „mergeți“, ci ar putea să spună: „urmați-ne“, căruia nimeni nu-i va putea rezista. Mai ales dacă dâșii nu se vor sustrage dela ținerea regulei, dela actele comune ale comunității nici sub pre-

textul vârstei și nici pentru faptul că fiind superiori s'ar socoti privilegiați, și cu drept de a se dispensa dela ele.

Pentru asigurarea spiritului de disciplină în Seminar, e de lipsă să se supravegheze și personalul de serviciu, ca acesta încă să-și îndeplinească datoriile sale creștinești. Este inadmisibil, ca într'o astfel de instituție să se poată îngădui persoanelor de serviciu să nu participe regulat la ascultarea sf. Liturghii. Cum să aștepti ca preotul de mâne să nu-și pună la lucruri servile în dumineci și sărbători persoanele de serviciu și să le trimită la sf. Liturghie, când el a constatat de atâtea ori că personalul de serviciu al Seminarului unde a trăit mai mulți ani, în dumineci și sărbători fie din indolență, fie din pricina ocupațiilor servile, ca facerea pâinii, a nesocotit zilele Domnului?!

Pentru același scop, să se supravegheze intrarea în Seminar. Ca să se știe cine intră, de ce și cu ce?

În ultimul an al vieții sale *Papa Piu XI* a spus: „Criza îngrozitoare și universală prin care trece lumea e unică în istoria omenirii. Cu toate acestea trebuie să fim mândri că Dumnezeu ne-a ales să fim martori și — în anumită măsură — actori în această dramă grandioasă. Binele și răul s'au încleștat într'un duel uriaș. *Nimeni n'are dreptul să fie medicu în ceasul de față.*“

Fulgerile atmosferei încărcate pe cei neformați, slabi și netrebniți îi doboară și-i înfrâng. Pe cei ce s'au oțelit sufletește, ani de-a-rândul, sub jugul unei discipline severe, dar părintești, la școala lui Hristos, îi nobilitează, îi sfințește și le pregătește o aureolă mai strălucită. Sus să avem inimile!

(Sfârșit)

Știri mărunte

Distincții papale. Aflăm cu bucurie că Preafer. Părinte *Papa Pius XII* a numit pe I. P. S. pâr. mitropolit *Dr. Alexandru Nicolescu* de asistent la tronul pontifical; pe pâr. *Dr. A. Tăutu*, canonic și profesor de teologie în Oradea, *prelat domestic* al Sanctității Sale, iar pe pâr. *Dr. Leon Sârbu*, duhovnicul Seminarului Teologic din Blaj, *camerier secret papal*. — Respectuoasele noastre felicitări!

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele numiri: pâr. *Ștefan Răcășanu* din Sâncraiu-Almașului, paroh și protopop la Buciumi; pâr. *Victor Coșbuc* din Mititeiu, la Tiha-Bărgăului; pâr. *Ioan Sechel* din Dretea, la Borza, iar pâr. *Victor Varga* din Bercea a fost numit paroh tot acolo.

Misiuni poporale. În zilele de 19—21 Iulie c., au avut loc în parohia *Coșbuc* din eparhia Clujului sfinte misiuni poporale. Vestitor al cuvântului a fost pâr. *Ion Bârlea*, profesor clujan. A participat lume multă și s'au apropiat mulți de Sfintele Taine.

Știre îmbucurătoare. Credincioșii filiei *Pânet* în număr de 25 de familii, păstoriți de harnicul pâr. *Maxim Pop*, paroh în Sântioana de Mureș, prin munca și stăruința depusă cu preotul în frunte, și-au ridicat în scurt timp un nou locaș de închinare, care, până în prezent se află sub *coperiș*. — Laudă și mărire Domnului pentru toate!

Nou colegiu armean în Roma. Nu de mult Em. Sa Card. *Tisserant* dela Congregația Orientală a binecuvântat sărbătorește peatra de temelie a unui nou colegiu armean unit în Cetatea Veșnică. Planurile noului așezământ

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

de cultură, care se ridică în locul celui întemeiat de *Leo XIII* și clădit sub supravegherea Card. A. *Hassoun*, și între zidurile cărui se formaseră 200 preoți, le-a făcut *Salvatore Parisi*. Noua clădire e și o mândreță arhitectonică.

Locale. Duminica viitoare, a șaptea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Ioan Florea*, profesor de teologie.

Cămin unic în felul său. Nu de mult mai bine de 30.000 de persoane au asistat în cunoscutul loc de pelerinaj *Valle di Pompei* de lângă Neapol, la o slujbă religioasă foarte mișcătoare. — S'a sfințit, adică, peatra fundamentală a unui cămin pentru fiecele întemnițaților din toată Italia. Între multele institute caritative din sanctuarul național marian care-i Pompeji, noul așezământ e o nouă nestemată în cununa Maicii Domnului *Indurătoarea*.

Sărbătorile în Spania. Amăsurat unui ordin recent, toate sărbătorile cari, după dreptul bisericesc, sunt zile de repaus duminical, au fost declarate ca atari și din partea regimului politic spaniol actual. În ce privește salarizarea muncitorilor, numitul ordin precizează că este a se plăti acestora salariul întreg pe jumătățile de zi de sărbătoare care se țin în toată țara, iar pentru sărbătorile locale, cari sunt a se ține și ele, se pot fixa ore suplimentare. Prin aceasta, cum remarcă episcopul de Salamanca în epistola sa pastorală, se revine la o tradiție catolică spaniolă de mai bine de o mie de ani. — Și să nu se uite că în Spania ordinele se respectă.

Spre știre. În Așezământul pentru *Ocrotirea Orbilor* din Cluj, mai fiind locuri libere cu întreținere cu cheltuiala Statului, se primesc pentru educație și învățământ pentru anul școlar 1940—41 copii orbi (numai băieți) în etate de 7—12 ani. Ei trebuie să fie perfect sănătoși și educabili. Cererile timbrate legal, însoțite de actul de naștere, certificatul de naționalitate, certificatul de paupertate (sărăcie) și certificatul medical, se trimit Așezământului pentru *Ocrotirea Orbilor* din Cluj, Str. Regele Carol II, Nr. 25, până cel mai târziu 15 Septembrie 1940. — Direcțiunea.

Aviz. În internatul de fete al „Asociațiunii“ din Sibiu se primesc pe anul școlar 1940—1941, eleve ale ale oricăror școale din loc. Taxa de întreținere este de 17.000 Lei anual, plus 500 Lei la înscriere, ca taxă anuală a medicului. Pentru ore de pian, vioară sau limbi străine, sunt angajate profesoare specialiste, cu taxe moderate. Internistele au să aducă îmbrăcămintea și lărgă necesară pentru corp și pat, inclusive saltele, perină și plapomă sau pătură de lână. Anunțările se fac în scris sau verbal la Direcțiune până în 20 August 1940. Taxa de internat se admite să se plătească anticipativ în rate lunare de 1700 Lei. — Direcțiunea.

Redacționale. Într'un anumit număr de exemplare, articolul nostru „*Drum românesc*“ din numărul trecut, deși avea la început semnul redacțional (o stea-luță), purta totuși la sfârșit iscălitura P. S. *Ioan Bălan*, episcopul Lugojului. O regretabilă greșală de tipar, care s'a corectat când s'a putut: numele *Preasf. Ioan* ținea de articolul următor: „*Sfaturi bune pentru zile rele*“, luat dintr'o pastorală a P. S. *Sal.* — Cititorii obișnuși cu scrisul nostru au observat, de bună seamă, și singuri greșala. Facem totuși și pe această cale, cuvenita rectificare.

Implinindu-se șase luni (1/2 an) de când Dumnezeu a chemat la El tot ce aveam mai sfânt și mai scump pe pământ, pe soțioara mea bună și adorată, neconsolatul ei soț

IULIU POPP,

copleșit de durere, azi ca și în ziua plecării ei, roagă rudele, prietini, cunoscuți, dar mai ales pe dragile ei sorori terțiare, precum și pe toți cari au prețuit-o și nu au uitat-o, să ia parte la slujba religioasă pentru odihna sufletului ei drept și cinstit, ce se va oficia Luni, 29 Iulie a. c., orele 7 1/2, dimineața în capela „Casei Domnului“, Blaj.

Vorbăria nesocotită costă vieți omenesti.